

Lykke

Åtte øyne i hverandre

Fire munnar rundt et bord

Fire vegger kring ei lykke: Vesla, Påsan, far og mor.

Åtte hender hekta sammen

til en ring om stort og smått.

Herregud – om hele vide verda hadde det så godt.

Einar Skjæråsen

Kreftomsorg
Rogaland

Familieperspektivet- når alvorlig sykdom rammer

Hanna Baardsen
Sosionom/familieterapeut
Kreftomsorg Rogaland

Kreftomsorg
Rogaland

Lov om barns rettigheter som pårørende

- 1. januar 2010
- Lov om spesialisthelsetjeneste § 3-7
- Lov om helsepersonell § 10a og 25 tredje ledd
- Formål:
 - Å sikre barn og unge tidlig hjelp
 - Å hjelpe barn og foreldre til å mestre hverdagen når foreldre opplever sykdom, skade eller rusmiddelavhengighet

Kreftomsorg
Rogaland

SJOKKET

- Livet som blir snudd opp-ned
- Unntakstilstand i hjemmet
- Hvor er kriseteamet?
- Hva med barna?

Kreftomsorg
Rogaland

Å LEVE MED ALVORLIG SYKDOM I FAMILIEN

- Forandring av roller, rutiner og samspill
- Praktiske og økonomiske utfordringer
- Redusert forutsigbarhet
- Foreldres omsorgskapasitet reduseres mens barnas omsorgsbehov øker.
- Sykdomsfrie soner
- En ny normalitet

Kreftomsorg
Rogaland

Vanlige reaksjoner hos barn

- Kroppslige reaksjoner, smerter
- Endret søvnmønster
- Tristhet, ensomhet og tretthet
- Angst, uro, bekymring og skyld og skam
- Sinne, irritasjon og utagering
- Skoleproblemer og konsentrasjonsvansker
- Regresjon eller bråmodenhet
- OBS! "usynlige" / "mestrende" barn

Barn har behov for

- Åpenhet
- Informasjon
- Hjelp til å sette ord på følelser
- Forutsigbarhet
- Tilrettelegging av hverdagen
- Delaktighet
- Å være barn

Kreftomsorg
Rogaland

Kontakt –barnas nettverk

- Barnehage
- Skole/SFO
- Fritidsaktiviteter

- Helsesøster
- Helsestasjon/familiesenter
- Kreftomsorg Rogaland
- BUP/barnevern

Kreftomsorg
Rogaland

Når mor eller far dør

- Forberede barnet
- Delaktighet i den siste fase og begravelse
- Dødsbudskapet bør formidles av noen som står barnet nær
- Konkret formidling
- Gi rom for reaksjoner

Kreftomsorg
Rogaland

Barns reaksjoner ved død

- Individuelt, aldersbestemt, situasjonsavhengig
- Angst og utrygghet
- Kroppslige plager og søvnforstyrrelse
- Sinne og oppmerksomhetskrevenende atferd
- Skyld, skam og selvbebreidelse
- Tristhet, lengsel, savn
- Skolevansker

Veien videre

- Bevare minnet
- Ritualer
- Åpenhet rundt følelser og fysisk nærhet
- Løpende informasjon med støttespillere som barnehage og skole, også i tiden etter
- Sorgarbeid tar tid!

Kreftomsorg
Rogaland

Foreldrerollen

- *”Den støtten foreldre er i stand til å gi sine barn når en av foreldrene blir alvorlig syk eller dør, er avgjørende for hvordan barnet mestrer og tilpasser seg den nye situasjonen.*
(Worden 1996, Hurd 1998)
- Viktig at foreldres behov for støtte og bearbeidelse blir ivaretatt!

Kreftomsorg
Rogaland

Aktuelle tilbud

- Sorggrupper helsestasjon/menighet
- Montebello-senteret
- Kreftomsorg Rogaland
- Kreftforeningen
- Pårørendesenteret i Stavanger

Kreftomsorg
Rogaland